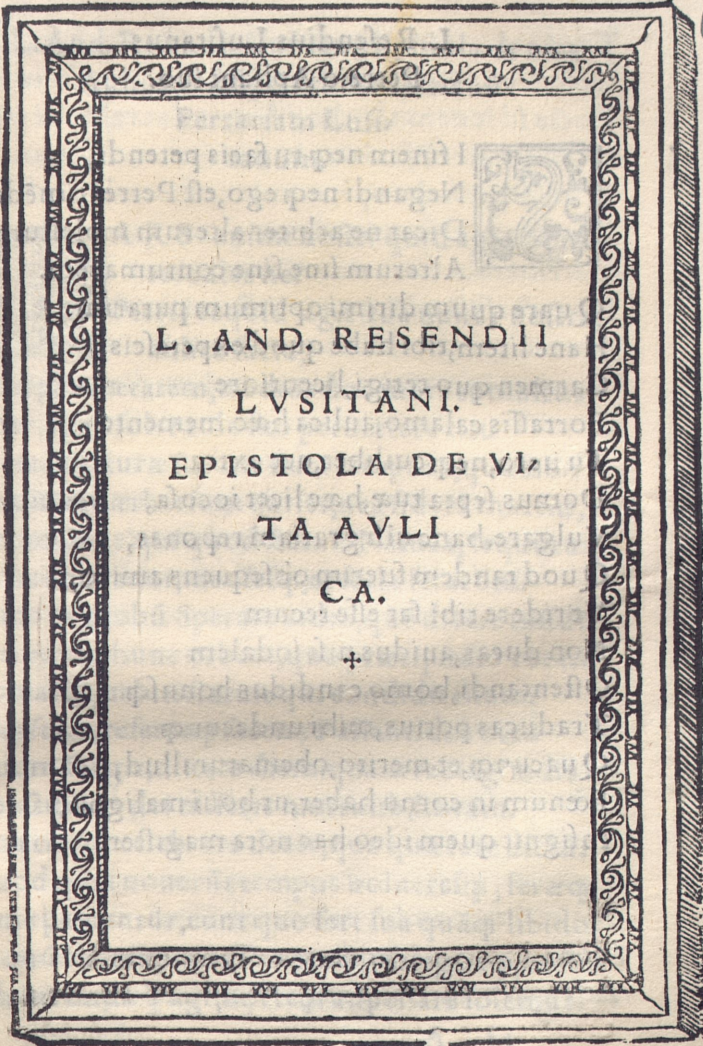

5

L. AND. RESENDII
LVSITANI.
EPISTOLA DE VI-
TA AVLI
CA.

+

L. Resendius Lusitanus,
Perreio Aphanis suo.

I finem neq; tu facis petendi,
Negandi neq; ego, est Perrei rimédū
Dicat ne arbiter alterum molestum,
Alterum sine fine contumacem.

Quare quum dirimi optimum putarim,
Hanc lirem, tibi habe quod experescis,
Carmen quo tetigi, licentiore
Fortassis calamo, aulica hæc. memento
Tu uero, neq; cui libet, nec extra
Domus sepra tuæ, hæc licet iocosa,
Vulgare. hanc nisi gratiam reponas,
Quod tandem fuerim obsequens amico,
Ut ridere tibi sat esse tecum
Non ducas, auidus nisi sodalem
Ostentandi, homo candidus bonusq;
Traducas potius, mihi undecunq;
Quacunq;, et merito, obcinatur illud,
Fœnum in cornu habet, ut boui maligno,
Insignit quem ideo hac nora magister.

L. And. Resendii Lusitani, Epistola de uita

Aulica. Ad Speratum Martianū

Ferrariam Lusi-

tanum.

ARS animi nostri quid agis Spera
re? uales ne?

Pieris ecquid agit tua nunc? nostra,
aulica facta,

Adcipe ut ætatem, medios sine more tumultus

Inter, agat. solet aula suo peruertere ritu

Ferrea Naturæ iura, et stata tempora, quæ non

Hoc iubar ætherium uariet, nec sidera mutant,

Nec mutant, qui quod statuit Natura, sequuntur,

Et seruant anni, menseseq; et secla ferarum.

Hunc ne globū Sperate uides, quē dicere mūdū

Sueuimus? hunc orbem, quo præcipitate rotatu

Voluatur, ueluti statuit qui condidit illum?

Vtq; ferat, referatq; facem? Pallantidos ortu

Quum surgit, dixere diem. quam reb. agundis

Constituere dei miseris mortali, horam.

Qua cærus celebrare decet, qua quærere uictū.

Quod quia nouerūt tempus uolucresq; , feræq;

Tunc pascuntur, eunt quo fert sua quæq; libido.

At quū flāmiuomos Pyroinq; Phlegōaq; nostri

Iā lauit undā Tagi, noctem adpellare solemus.

Tunc taciturna quies, et tempus inire cubile,
Et dulcis somnos, fessisque dare otia membris.
Nocte silēt nemora alta, silent uolucresque, feręque,
Dum reparat Phœbi roseum Matuta nitorem.
Tunc repetendæ operæ nobis, et membra refora
Corripienda toro, uolucris quum quæque saluter
Garritu iubar exoriens. Aliter tamen aula
Nox ubi facta dies, et mani stertitur altum
Quum minus ad sextam, contra, lux alma diei
Vertitur in noctem, dormitur luce diurna,
Nox abit ex somnis, tunc, damnosusque fritillus,
Senioque, et posita concluditur alea mensa.
Et quo quisque magis noctē uigilauerit, almam
Dormieritque diem, sibi eo regalior, atque
Nobilior, Tuscaque magis de stirpe uidetur.
Viuere naturæ tu convenientius aude,
Nobilium ex albo radere, interque minutas
Et uileis miserorum animas numerabere, fossor
Quod quasi, præduro qui curra diaria tota
Luce bidente meret, sudore et puluere uictus,
Sideris expectes casum, et quū Phosphorus axē
Vix Hyperionium reuehat, iam more fabrorum
Incudem incipias ictu pertundere crebro,
Sanius hunc nostrum furere adsuēfecimus, horā
Solis ut ad quartam surgat. Tunc ipse uocatus
Adsum, formando eloquio, donec prope sexta
Adperit

Adperit, et medium sublimia adscenderit orbem
Tiranis quadriga citi. sacroq; peracto,
Atq; salutigero grege plenis ædib. itur
Ad mensam. si forte locus uacat, ipse quoq; una
Adcumbo, at uescor tacitus, seruoq; loquenteis.
Tum uero audire est mendacia mille referri.
Ille, ut aduletur, qua Lusitania nostra est,
Iam uocat Elysiæ sedes, iam mœnia diuum.
Ille, suas memorat pugnas. ut solus in hosteis
Mille ruit. pugno quot malas fregerit uno
Ipsius proauus, quot menta euulserit. audis
Hunc tam magnifice flâtem mera prælia? uoces
Alcide dignas? oculis en adspice limis,
Non trux adspectus, non horrent brachia uillis,
Leuia quin blando attritu facit arida pumex
Ora. rubentq; genæ, cirros calamistra retorquêt,
Vdaq; malobarro Assyrio coma sordet. abolla
Pellita exuuiis fibrinis, atq; superba
Mure peregrino, infectas effœminat auras,
Quum foret huic caprû redolere decentius alter
Narrare obcipiet mœchas quot amauerit. unum
Se propter, quot iam mortem oppetiere puellæ,
Et quot uirginib. rapuit blanda arte pudorem.
Atq; erit is forsan Polyphemo toruior, Aernæ
Rustica quem fugit iuga per Galatheia sequêté.
Ille, manus uinctus post terga, armisq; grauarus,

Transiliebat equum plantis coeuntibus, atqui
Me nil peius habet, quam pinguis bælua, librum
Quæ modo de uictus scripsit ratione, latinis
Vocib. interdum, sed quas Vespillo cacaret,
Aut pollinctor, eorum qui ære minuto
Sandapilas gestare solent, solisq; cadauer
Condere fictilibus. melius, contentus Ibero
Si sermone foret. librum protendit, et auctor
Clamat ego istius sum libri, Cæsar ubique
Quem legit, inq; sinu gestat. mediciq; rotundo
Ore opus esse sui dicit. tunc ipse rogatus,
Fœtores illos, unguenta exotica cogor
Dicere. quid faciam? nisi laudem, liuide uates
I licet audiero. mentimur tutius. aulæ
Libertas odio est. fallendi nescius, et cui
Candida simplicitas placeat magis, exeat aulã.
Nunquam heic rem faciet, feбри morietur acura,
Oscula ni libro quantum uis figat inepto,
Et saltem medico lacrymam præsentem coactam
Excudat, stilletq; super. rugosa cachinum
Sanna licet moueat, multum dicentis ab ore
Pendeat. Interea non deerit mentio, quidnam,
Qua ratione, citam constringat ualdius aluum,
Constrictamue ciat? quando deducitur, utris
Vtilius, merdis ne fluentib. an ne coactis?
Tu patere hæc, quamuis te nausea uexet, abire
Quum

Quum tibi non liceat, tenerum, nimiisq; solutū
Deliciis quin te inclament. rideberis absens.
En tibi. quid faceret, si forte cadauera supra
Putria, opus foret in castris prandere, nateisq;
Interfecti hostis stomacho pulsare ualenti,
Forrib. ut mos est? Vbi mensa remota, sedere
Cogor ad octauam. non est ciuile, repente
Prorupisse foras. maiestas aulica mores
Longe alios poscit, quam quos Parnassia rupes.
Inde ubi nona uenit, rapior conclaue ad herile,
Longaq; perpetior fastidia grammaticorum
Quod spatii super est, ad meram solis Iberi,
Et treis noctis adhæc horas. Cognoscere quātū
Discipulus pergar, cupies. spes Hercule magnas
Concepi, balburit adhuc, sed scribit, et audet.
Iupiter ut ualet ingenio, ut rimatur acute,
Plus etiã interdū, quã uellem. aliquãdo resistit,
Obduratq; tenax. ego tunc permitto labascar,
Et casum tacite exspecto. sudauit, et alfit,
Tãdẽ ubi se implicitū sentitq; hærerq; magistrū
Mitior implorat. se damnat, et arguit ipse,
Sponteq; dat pœnas, blanditur, et adlicit. obe
Hunc mihi tu narras? non uidi dulcius unquam
Ingenium, nec come magis. mirabere forsan
Mi Sperate, uirum, crudo qui Marte iuentam
Hauserat in Libye, suetus Nasamona ferire,

Doctus Hamaxobium celerē superare, palestræ
Esse adeo Musarum aptum. Natura benigna,
Et genus antiquum facit hoc, ut nobile robur,
Nobileq; ingenium, bene coniungantur in uno.
Et neq; crediderim tantum Mauortia tela
Virgineos horrere choros, quum ferra petantur
Fortib. a ludo Musarum, et amata triumphis
Laurea. Tyrtaei fuerit quum castra sequuta
Calliope, et quorū modo nō meminisse uacabit.
Quum licet horrēda nubat se Gorgone Pallas,
Atq; hastile uibret, positis placior armis,
Thespiacos intrer saltus, placidaq; reuisat
Aonidas. Quū quarta uenit iā noctis, ad ipsam
Egredimur cœnā, donec me quinta cubilis
Ad secreta rapit. paulūq; ibi obambulo. deinde
Vix ubi quinque horas dormiui, surgo, mea q;
Ad nugas cupidus redeo, dum quarta diei
Oria conturbat. lego, componoque, tamen si
Non adeo uegetus. Nā postquā incūbere chartis
Plus nimio adsueui, dulci retinente Thaleia,
Crudior euasi. quare quum bruma coercent
Luce dies breuiore, fere nil indigus escæ,
Incœnatus eo cubitum. distinguitur isto
Ordine mi tempus, donec secessib. illis
Pieriis reddar. mos hic meus. at tamen o di
Hanc uitam, et diris qui me illi primus adegir
Deuoueo

Deuoueo. quis enim fastidia, uel probus, aula
Vel simplex rulerit? quis tam feliciter unquam
Vixit, et innocuus, quem non conroferit aula
Dete malo? expertus, citius rear Arcadas inter
Viuere posse lupos in læsum morsib. agnum.
Pfallus erit, cui non possint nocuisse cerastæ,
Et, solo intuitu faciunt quem uisa nocentem,
Regulus, aut scdam depictæ cêchrides aluum,
Chersydriq; feri, serpentum et quidquid arenis
Gignitur in Libycis, postq̄ illac Gorgone cæsa
Remigio alarum rasit leuis aera Perseus.
Carminib. diris opus est, ut sibila ponant
Ora minas, uirosa premant et spicula dentes.
Viuuē haud secus heic. nimiū sit blādus oportet,
Et facilis nimium, et medicato carmine menreis
Mulceat, in quem non retrū uomat aula uenenū.
Rarus Aristides aulae placet, atria gaudent
Magna uiris nequam, nomen deferre paratis
Ventris ad imperium. quis enim iucundior illis
Adcumbat mensis, domini conuiuia, cliensque,
Quam Gnato, et arbitrio regis mutare subinde
Dicta sui pronus, quem non pugnancia secum
Dicere dispudeat, coram laudare patronum
Immodice possit præ cunctis, atque minerur
Fortiter absenti, si contradixerit? illic
Disquirit quid quisq; gerat. male comitur ille,

B

Induitur misere, sordeis amat. ille capillum
Et barbam, plumbo pectit, craniq; senilis
Leuorem regit ille coma, quam nocte reponat,
Ceu gladium, aut uesteis, ubi mutatoria seruus
Custodit. fœde hic rem decoquit. ille paternum
Præcipitat funus. quem non spoliauit amica,
Alea peruigilem depauperat. ille lupanar
Crebro adit, atq; olidis mergit se ganeo lustris,
Securus famæ. ^{σινελη} ^{ζει} turpius ille.

Ille emit arma quibus quouis spoliē ab hoste.
Hic libris inhiat, charris pallefcit, et aulæ
Inscius, immodice Ciceronem, Virgiliumque,
Et latias nugas, odio se inculcat ineptus.
Nam datur id uitio, quod nec putat aula uirile,
Atq; uirile magis Gerica sribligine toruum,
Sauromataue loqui. raros trahit aula periros.
Quosq; trahit, ludus fiunt, et fabula uulgo.
Quo mirere magis, qui nulli parcit, in omneis
Qui sine delectu sæuit, qui crimina inurit,
Atque uerecundo nulli referenda, facerus
Dicerur, falseq; dica x, beneq; aulicus. inter
Hos tamen inuenias multos barbaq; , comaque,
Atque supercilio tristeis, studioque sagatos.
Quos, nisi quod rigidis uelari bardocucullis
Stoicidas simulant, poteram dixisse clienteis,
Nequius aut aliud. nã nemo garrit in aurem
Improbis,

Improbius. nam nemo malas impensius arreis
His colit, ambitio quam quos, dirus ue cupido
Pontificalis habet decoris. procerumq; fauoris
Sectores, scelus atq; nefas in quodlibet audent.
Iam, quis inoffense morem patiat eorum
Qui se consultos diuinorumque peritos
Magnifice, buccisque nimis turgentib. aiunt?
Horu aliquis, postquam uentre sine lege saburrat,
Incipit, et quantum nec septem Stentores, ore
Clamoso increpirat. cui confidentia, maior
Quam decet, audaces animos facit. omnia nouit
Diuorum secreta, et agat quid Iupiter altus,
Quid Stygius. quas na de manibus exigat illic
Aeacus aeterno poenas in carcere. quoue
Ordine nunc illas, nunc has exerceat umbras.
Quaep uider solus fatorum conditor, et rex,
Et uix caelitib. cunctis communicat, audax
Iste, uelut tripode a Phœbi, pronunciat. aude
An ne ita sit tecum dubius mustare, peristi.
Toruor armenti quam dux deductus ab agris
In circum, dantur quoties tauræa triumphis,
Turpe caput decies quatit. a quo prius audis,
Non colit hic superos. istum mala factio uexat.
Si scelus in nostra terra hoc admitteret, igne
Igne luendum esset. Videsis, quod colligit iste,
In mentem minime tibi uenerat. illud agebas,

B ii

Vnde arcana deum, et libris non prodita, nosset
Tam bene mortalis, tenebrisque uolutus in istis.
Et, quod puridius, qui sic pronunciat in te,
Fors Epicuræus, uel deprendatur Apella.
Noui ego quuius auus coluisset sabbata semper,
Quuius uterq; parés sæuo arserit igne, nec iisdē
A fatis tam gnatus abest, tamen audeat ipse,
Non colit hic superos, in quēuis dicere. Multri
Longe aliud sectantur iter. dextramq; seorsim
Adprendent, et amicitias simulare periti,
Blāditer adfanē, caue ab hoc, quē credis amicū.
Derrahit ille palam, clam te, quū nuper adessem,
Non merito dixit de te mala multa, mihi que
Propterea iratus nunc est, quod amicus honoris
Ipse tui, famæq; memor, contraria dixi
Cuncta, pudefeciq; hominē, pulchre ista, sed ille
Qui sapiet, temere nihil huic effutiet. atros
Versat corde dolos monitor. quæcunq; loqueris
Imprudens, inter ridebit pocula mensæ
Alterius, tibi quem blando damnauerat ore.
O pestis genus inuisum, quis sæuus ichneumon
Sic struit insidias? libyæ quis noxior anguis?
Quæ uel Hyæna magis nocet astu? dii tibi faxint
Multa mala, humanis et cœrib. interdican,
Agnino quicunq; lupum sub uellere cælas.
Hostem amo, qui mecū nō porat, et odit aperte.

Huic

Huic ego, si indigeat, gratis benefecero. uultum
Sic finxit natura mihi, ne gaudia, amorem,
Mæstitiãq; odiũq; unquã simulare, uel unquã
Dissimulare queam. ueniant a corde necesse est
Aut uultus lepor, aut rugæ mihi. qualis in ima
Concipitur fibris, talis sine fraude maligna
Inq; oculis, inque ore mihi præfertur imago.
Atq; etiam ut nostro nec singula de grege liber,
Nec nihil attingam, faciunt mihi sæpe pudorem
Isti, qui exigua prostant mercede, sacramque
Vænalem cœnis saliarib. Hippocrenen
Proscribunt, quorũ est ingês heic copia, quando
Nulla malis unquam caruerunt secla poetis.
Cui liber e uulgo dant carmina, carmina cerre
Apta magis foricis, quam cedro. exordiaq; ipsa
Sumere ab aucupio uideas. nam protinus illud,
Mi bone Mæcenas, interuenit. inde sorores
Solicitare nouem, quasi non nisi uindice nodus
Numine dissolui queat, ad sueuere. uocato
Quid tamen effecere deo? ut tollatur in altum
Fumus hic, exspectes frustra. differtur ab aura
Circa humileis mundi parteis. et repit humi, ceu
Soriceus catulus, qui se promiserat æthram
Fissurum liquidam. dicit communia quædam
Et uulgata. pura, deductum heroa probabit
Sanguine ab Iliaco. si tempore uixer eodem,

Esset, cui poenas de circum mœnia tracto
Hectore, forte daret iuuenis Thetideius. atqui
Illum quem laudat, pudeat fortasse parentum,
Aut quia probrose, aut nullis maiorib. ortum
Nouerunt multi. fortasse imbellis, et agna
Mollior Euganea, uiso palleceret hoste,
Non secus, ac infans Lamiã. circumq; uolanteis
Nocte pauet lemures, q; p̄meat antra Trophoni,
Antra silenti umbra, tenebrisq; horrêtia fœdis.
Hoc tolerabilius, uates si fingeret apte.
Nũc, quũ falsa canãt, quũ carmina pessima mēsis
Obtrudant, non te Musarum, amnisque Medusæ
Tædeat, et merito? non te scelerata Camenæ
Damna pudefaciant? o Phœbi dedecus ingens,
Parnassiq; pudor, quando schedia ista cacata
Effugere, ingratiss nec tandem audire licebit?
Verum ego ne satyrã uidear nũc cõdere, quãuis
Tempora nulla magis satyrã meruere, sit aulæ
Delibasse satis mores, et summa sequuro
Meta sit hæc. deinceps forsan me scribere, Cæsar
Quid meditetur, aues. scit nemo. fallitur ipse,
Et fallit. tamẽ heic, ut credo, hyemabimus. atqui
Est ut fama, minis dudum prospectat ab altris
Quãdo suã Cæsar ueniat nouus hospes ad urbẽ
Neruius, haud noui quã spõte. ad flumina Rheni,
Atq; in Germanos abitus, frixisse uiderur.

Nuper

Nuper imago fuit belli celebrata. putares
Rem fieri Romæ in campo de nomine Martis.
Nam caraphractorû centû, leui acynace primû,
Hastaq; clauaq; manum conferre parati,
Præsignes ad circum omnes ardentib. armis
Cum multis ibant morralibus. ipse iubatos,
Par ut erat, galearum apices, conoſq; tripictis
Fulgenteis plumis auium, pinusque dolatas
Præfragileis uidi, quarum sex, frangere calce
Nô multum addubitê. Si quidquã latius optas,
Quære alium, norit qui fingere multa, poetam.
Noſter Apollo rudis, non hæc ludicra paueſcit.
Nec ſonat arma, niſi quû nos truculêta Gradiui
Effigies horrore quatit. quin, adſpice mores
Aonios uere. naçtus tum tempora nugis
Opportuna meis, Louania ſolus adiui
Mcenia, Coclenique mei de carmine quodam
Nunc nuper factò, cerrum, uerumque ſubiui
Iudicium. ut tandem claudatur epiſtola, recte
Fac mi anime ut ualeas. tibi lucubratiõ uoſtræ
Vna hæc quæſo tiæ, quãuis leue, qualeq; cumq;
Sit ſolatiolum. mihi erit quod iuſſeris ipſe.

Vale. Bruxellis Calendis Nouembrib.

M. D. XXXI.

L. Refendius, eidem Sperato Martiano
Ferratiæ, ad bellū Turcicū uenienti.

Dum fera Pannonicæ iuratus bella Viennæ,
Agmina Danubii per uada Turca rapit,
Colligit et Cæsar Germanum robur, Iberis
Cum turmis, hostiq; obuius ire parat,
Fama audita tibi tanti Sperate tumultus,
Et nob. socius sponre futurus ades.
Tiro quidem, sed qualis erat Chironis alumnus,
E, Iacra, Troiæ ductus ad excidium.
O quem te, quantumq; refers, quam animosus, et acer
Quadrupedem impellis, qualis in ore decor.
Certe pulcher eras, uerum fulgentib. armis
Iudice me, auget scit forma, leporq; tibi.
Sis felix, decoreq; tuam fortissime dextram,
Et uati manda cætera. nempe tuo.

Eidem, a Cæsare sacramentis militarib. obstricto.

Quo te Pannonici cupido belli,
Martiusq; nouæ calor iuuentæ
Traxere ad trepidos citum tumultus
Mariane, Viennam ubi Hister amni
Spumanti adluit, arma, fulgidamq;
Tibi aprans galeam, coruscum et ensen
Cæsar, militiæ sacra iura
Te iussit memori tenere mente.
Monerent alii hoc, uel hoc, uel illud,
Ego horum nihil. hæc quia ipse curas,
Sed solum moneo, ut subinde uoluas,
Quid sit Cæsarea manu ministra
Arma, et militiæ decus subire.

Ioannes Baptista Phaellus Bononiensis Bono-
niæ Impressit Anno Domini. M. D.
XXXIII. Mense Ianuario.